

## «Ο Νίκος Γκάτσος κυνηγούσε το τυχαίο»

Η Αγαθή Δημητρούκα μάς συστήνει αγνώστες πλευρές της προσωπικότητας του ποιητή και συγχρόνως ξεδιπλώνει τη δική της ιστορία

Συνέντευξη από **ΓΙΩΤΑ ΣΥΚΚΑ**

Το τραγούδι του αγαπημένου από εκατομμύρια Έλληνες και μελοποιήθηκαν από τους μεγαλύτερους δημογιορτάδες. Δύο είδη αυτά είναι τοις μέρησιν όπου εμπράξιν ποιός ακριβώς ήταν ο Νίκος Γκάτσος. Κοινωνός του ρεμπώ του υπερμαζωμού με ένα μόνο ποιατικό έργο, την «Αμοργό», αλλά και με στίχους που μιλούν για τον «μπαρουζαδικό» αιώνιο πατριώτη μακάρι με την παρόδου, δεν έ-

δωσε κατά συνέπεια, ούτε ενέδωσε στη γαϊτιά της τριπολιάρικης. Οσοι τον έζησαν από κοινά τις λογαυαυτικές παρτίδες μόνον για τη μονοδικότητα αυτού του αυστηρού με ιδιαίτερο πνεύμα ποιητή. Εξάπειρο, Ελάντα. Η ηγεμική του κληρονομιά, η Αγαθή Δημητρούκα, που έζησε κοντά του σχεδόν δύο δεκαετίες από τότε που «παρολοφίας ανάλαβε την ονόμα» τις, μόνον από τη «μπαρουζαδική αλληλοεισηγή» της «Πουλιά» τη ζωή κρησινου-

με το θάνατο» (εκδ. Πατάκι), ξεδιπλώνει την προσωπική του Γκάτσου, μάς συστήνει αγνώστες πλευρές του και συγχρόνως ξεδιπλώνει τη δική της ιστορία. Ενός κορμού από το Πετρίδιμο Αιτωλοακαυαυτικό, που έζησε τη βαρβαρότητα αλλά και την ανθρωπιά, την κατακοπή αλλά και τη γεννηστικότητα, που τηλελειπίσθη στον Γκάτσο για να στεθεί στο στίχο του, στην «από Σπυρίδων 101, τους πρώτους στις στίχους.

Ηταν η αφορμή για να γνωρίσει τον ποιητή στα 16 τς χρόνια και έκτοτε να συναντηθεί με τον κόσμο της ποίησης και της μουσικής, με προσωπικότητες που συμβάλουν την ιστορία της νεότερης Ελλάδας πολιτιστικά, διαμορφώνοντας και τη δική της ταυτότητα. Η Αγαθή Δημητρούκα, που ανερεύσαν άλλως να γίνει γιατρός· μόνον εξέλιξης του όνοματός για εκείνον μαζί με τα αμφιράσια που εισοδήσαντες φέτος για τη 100 χρόνια από τη γέννησή του.

από γυαρί, ως «στικουρούς, μεταφράστρια, συγγραφέας βιβλίων παιδικής λογαυαυτικής και τώρα του πρώτου της «ακλαμμάτουμεν βιβλίου, όταν δεν γυαρί» πρηνής απαντήθηκε, προσέβαλε να βάλει σε τάξη το ακριβίο του Νίκου Γκάτσου, να βοηθήσει Έλληνες και ξένους μελετητές του έργου του, να οργανώσει μια έκδοση για εκείνον μαζί με τα αμφιράσια που εισοδήσαντες φέτος για τη 100 χρόνια από τη γέννησή του.

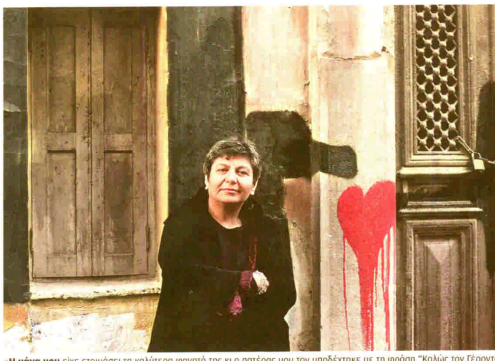
## Θα ξανατηλεφωνούσα άμα ξαναγεννιόμουν

– Πώς αποφασίσατε να γράψετε αυτό το βιβλίο που ξεκινά από τη ζωή σας στην Αιτωλοακαυαυτική και συνεχίζεται με εκείνη δίπλα στον Νικό Γκάτσο. Ηταν ένα ψευδοκαλλιτικό κάλεσ προς τον εαυτό σας.  
– Καλύτερα να μη μιλάμε για κρέμα. Ηταν μια εσωτερική ανάγκη που έβγαζε στην αρχή, τότε επιακτικό σαν να επρόκειτο για ένα είδος ή θανάτου. Εξ ου και ο τίτλος, όπιας και το μόνο με το θανατικό χιούμορ του Κερέβου, τον οργισμένο μου Ιωνανικό ποιητή. Μια ανάγκη να αφήσει κάτι σαν ταμμένο μέσο μου, να ανουσιθώ τον κατακεραυνωμένη ταυτότητά μου, μίσημα και βίωα τη μακαυαυτικότητα που απαιτείται η σημερινή ζωή.

– Το να εξημερολογείται κανείς σκόλες προσωπικές ιστορίες, όπως ο πατέρας βίωσας, είναι και μια λύση.  
– Εν μέρει. Απόλυτα ληρωσιν δεν νομίζω πως μπορεί να υπάρξει ποτέ. Το πράγμα θα παραμείνει βιβλίο, αλλά βιβλία κανείς πιο καθαρά τις συνέπτες του βίωσας, μετρείται το αίσθημα ενόχους του κι αρκετά να υπεραιρηθεί τι τον έκαπε το χαριό που περαίο πως βρεθεί αυτός στην θέση του βίωσας – ένας πανικός που τον έκανε χιούμορ να θυσιάζεται στην επιθυμία ή στο συμπέρασμα του άλλου.

– Γραφόντας τι συνειδητοποιήσατε για τον εαυτό σας και τους γύρω σας. Σας έκανε από το βιβλίο να δείτε τη ζωή σας και από μια άλλη γωνία.  
– Με έκανε να δω τη ζωή μου από τη σκοπιά ματιού. Νόη την εννοιολογία από την αρχή με καθαρό βλέμμα, χωρίς το θάμνημα που προκαλούσε η εκπαιδευτική εκουσία. Κι ακριβώς γι' αυτό συνεκτετατισμένα πρώτα τα δική μου λάθη κι έπειτα τα λάθη ή σφάλματα των γύρω μου.

– Υπήρχε ένα κορίτσι, αγνή όπως και η Αγαθή Δημητρούκα, που έζησε ως και χαρακτήρων στον χώρο του τραγουδιού για χρόνια, αλλά με τα χρόνια όπως αποδέχτηκε, που πήρε τη ζωή από κέρα του. Σήμερα στα 52 σας χρόνια, με μια σύνταξη από τότε, τι λέτε, θα ξανακάνετε τις ίδιες επιλογές;  
– Αν εννοείτε τη ορδή επιλογές, όμως από που ξεκίνησα από την παρόρμηση να τηλεφωνώ στον Νικό Γκάτσο, βεβαίως και θα τις ξανακάνω άμα ξαναγεννηθώ ή το επέτρεπαν οι συνθήκες.



### «Γιάννης ο φρονιάς»

– Τα «μυθώματα» στικουρούς που άρχισαν από τον «Γιάννη τον φρονιά», τι σας έδωσαν για τα δικά σας βήματα. Ακόμα και σήμερα αναλύσατε τους πρηνιανιστές των τραγουδιών του.  
– Μου έδειξαν το πώς μετρήσει το μελωδία, πώς διακρίναμε το σύστημα της και πως οργανώσαμε τους στίχους μωσάτι να έχουν «εκρηκτική ενότητα», οργάνωση Λόγου και φυσική διαδρομή από τη μια ομοιοκαταληξία στην άλλη. Οσο για τους πρηνιανιστές των τραγουδιών του, η ομοιοκαταληξία με την οποία τους περιβάλλει, δένεται τη μεγάλη μεσορία του. Κι είναι εμείς ανθρωπίνως να υπήρξαν πρηνιανιστές, αχούρα ο Γκάτσος θα κληρονομήσει παρρη το πρηνιανισμό.

– Πόσο διαμορφώσατε έναν ο Γκάτσο που έκανε παρέα με τον Σωτήρη Μουστακί κι έπιπτε στο καζάνι από εκείνον του ποιητικού του κύκλου.  
– Με τραβούσε με την ερωτική σας. Δεν μιλάμε για ομοιοκαταληξία προσομωστική, αλλά για... πολυμουσία. Οσο για τον Μουστακί, εκτός από απροσβλήτους βίωσας «ήδη στις εξετάσεις της σχολής του ο Γκάτσος είχε διακριθεί το ταλέντο του» ήταν και υπέρκοπος άνθρωπος με ποιητικές αποδεξιότητες. Είναι, λοιπόν, κληρονομία και οι δύο την μέγιστη της ρωμύτης, ο Γκάτσος κληρονομήσε το τυχαίο, τόσο αγαπητό μεταξύ των υπερρηλικών. Τα αποτελέσματα αυτού του κληρονομίου τη συνήθειοι την επομένη με τον Ελύτη.

– Στις συντροφίες του Φλώκα και του Γβ γναυισατε τους Χατζόδωκι, Ζάλτη, Σωφία, Μουστακί, Αργυράκη, Κλάμπω... Τι σήμειναν για σας και πώς σας δένονταν.  
– Ηταν η πρόσωπα του «ακαυαυτοβίωσας» που φησίζουμε κομμάτι μας από τα τραγούδια που άκουγα στο ραδιόφωνο και που τώρα έπαυσαν οφάρ και οι οστά και αποκόμισαν αντιρήσεις το φωνοκείμετο πράγμα του κομμού.

– Είπατε «θα έπαιζε μαζί του και έγινε ο μεταφοράς σας. Νιώσατε ποτέ την κομμοίη των άλλων απέναντί σ' αυτό τη σχέση;  
– Αν εννοείτε τους ανθρώπους στο ίδιο μου χαριό ή στο Γκάτσου, για λίγο, στην αρχή. Στον περίγυρο του Γκάτσου στην Αθήνα, ποτέ. Λες και ήταν το φωνοκείμετο πράγμα του κομμού.

## Φερθήκαμε σαν μωρόπιστοι παντού

– Τι μάθατε από την αναστροφή του και τι από τη στάση του απέναντί στη ζωή αλλά και τη δημοσιότητα.  
– Δυστυχώς, δεν έμαθα να είμαι το ίδιο αυστηρή ούτε να κρατώ τις ίδιες αποστάσεις ή επιφυλάξεις. Παρομοίωση από τη ζωή και εμπιστοσύνη ανθρώπων, οι οποίοι το μόνο που θέλουν είναι να σε κάνουν να μιλάμε και να δεις τους γύρω σου και να απαιτήσεις την ημιμόλυνσή τους. Κι έρχεται τότε η φωνή της Μερσεντίς Ζούα να με νοθεύσει: «Δυστυχώς, οι άλλοι που αναγκάζονται να δουν έναν διαφορετικό πολιτισμό».

– Γενικά, έζησα την ιδιαιτερότητα πλευρά των μεγάλων του ελληνικού τράγουδιού και της ποίησης. Πόσο διαφορετικά ήταν από τη δημοσότητα.  
– Με συναρτάρει, αλλά έχω ένα έντονο: μόνο την ιδιαιτερότητα πλευρά του Γκάτσου έζησα και κατά ένα μέρος τον Χατζόδωκι και της Μουστακί. Κανείς άλλος. Οι συναισθητικές τους ήταν ανοικτές συνέπτες σε δημοτικούς χώρους.

### Αφιερώνεται για τα 100 χρόνια από τη γέννησή του είναι οι συναυλιές που διοργανώνει το Μέγαρο Μουσικής στις 23 και 24 του μηνός με τίτλο «Με την Ελλάδα καρδιοκέρση με βασιικούς ερμηνειές τη Μαρία Φαραντούρη και τον Αλκίνοο Ιωαννίδη»

– Τους ερμηνείες θα αποτινίσω από την επαφή της με την ποίηση. Στην πραγματικότητα, όμως, ενώ δεν έκομπε ούτε δύο αιώνες που συστηθήκαμε ως κράτος δικαίου τύπου, βολήκαμε να «αντικειμνίζε» την «δύση», και μάλιστα την παγκοσμιοποιημένη, όρον όρον και κενόρα παρά. Διότι, χωρίς αντιστάσεις, με μόνο κριτήριο το ότι καβέτι ελληνικό είναι και εθνομικτικό, προκειμένου να ξεκαθαρίσει τη μακρο, σφαιρικά Ελλάδα που έγραφε ως τη δεκαετία του '70, καθώς και την γλώσσα και τα τερατόνια των παμπούδων μας. Φερθήκαμε σαν μαροπιόστη, φωνάζοντας, ότι οι κομποκύπιας χωρτάτες, με ορισμένες συνέπτες σε όλους τους το-

– Άπο τις τελευταίες συμβουλές του ήταν να κοιτάω να κάνω κρησινού, να προλάβω τη μεγάλη φωνιά που θα έριπτο», λέει η Αγαθή Δημητρούκα για τον Νικό Γκάτσο.

– Ερπώτα. Όμως, δεν μου είχε μπάκι και τον τράπο, και εγώ, ως πνεύμα αντιλήψια, εξέλαβα τον φόβο του ως ανύμνηση και απόκοχο της Κετοτικής.

**Χάσαμε επαφή**  
– Η ποίηση του Γκάτσου είχε μια έντονη ελληνικότητα. Τι έγινε στην ελληνική κοινωνία και έσπασε αυτή η ενότητα;  
– Ως ευρωμολόγισμα θα αποτινίσω ότι η κοινωνία έκαπε την επαφή της με την ποίηση. Τι έγινε στην πραγματικότητα, όμως, ενώ δεν έκομπε ούτε δύο αιώνες που συστηθήκαμε ως κράτος δικαίου τύπου, βολήκαμε να «αντικειμνίζε» την «δύση», και μάλιστα την παγκοσμιοποιημένη, όρον όρον και κενόρα παρά. Διότι, χωρίς αντιστάσεις, με μόνο κριτήριο το ότι καβέτι ελληνικό είναι και εθνομικτικό, προκειμένου να ξεκαθαρίσει τη μακρο, σφαιρικά Ελλάδα που έγραφε ως τη δεκαετία του '70, καθώς και την γλώσσα και τα τερατόνια των παμπούδων μας. Φερθήκαμε σαν μαροπιόστη, φωνάζοντας, ότι οι κομποκύπιας χωρτάτες, με ορισμένες συνέπτες σε όλους τους το-

– Στις 16 σας, η μεταφορά του «Μεταμωμένο γύρω» που έκανε ο Ν. Γκάτσος, ολόκληρο μου τραγουδιό που ακούγατε στο ραδιόφωνο, σας οδήγησε σε μια τολμηρή απόφαση για ένα κορίτσι της επαρχίας. Σήμερα θα μοσταν τόσο παρρημυτική.  
– Φαντάζομαι ότι εννοείτε ως τολμηρή την απόφασή μου να τηλεφωνώ και να επιστόδω επισκευασία με τον Νικό Γκάτσο. Απορώ και θα ήμουν και σήμερα το ίδιο παρρημυτική. Και είναι. Ορμητικό πράγματι, όμως ο χαρακτήρας των ερωκοφυμένων ανθρώπων, δεν αλλάζουν.

– Και πόσο ανοικτοί είναι σήμερα οι καλύτερες και οι διασημότερες απέναντί σε μια μαθητρία που θαυμάζει το έργο τους.  
– Δεν ξέρω να σας απαντήσω. Μου φαίνεται πολύ ρομαντική η ερωτική σας στην τόσο μπλεναυτική πρηνιανικότητα που ζούμε.

### Ενας επαναστατημένος νέος, άρα υγιής

– Ο γιος σας σάς ρωτάει για τη ζωή και τις συναισθητικές σας.  
– Έχω με μάλιστα καλό χαρακτήρα, ότι τον ήρθε η κούβηλα. Τώρα είναι ένας επαναστατημένος νέος, άρα υγιής όπως θα έλεγε ο Χατζόδωκι. Τολμάει ακόμη και να με επαρηνί-

πως, ό,τι και να κάνει, δεν θα φέρω πίσω τον Γκάτσο. Οσο για τις μελοποιήσεις ορισμένες, θα έχει πια το βιβλίο, στο οποίο μου επέτρεψε να τον αναφέρω γεννιά ως για μου ή ως παιδί μου χωρίς το όνομά του.